

Miejsce na oznaczenie dokumentu: na pierwszej stronie należy wstawić ciąg znaków zawierający znak Funduszy Europejskich wraz z nazwą programu oraz znak Unii Europejskiej z nazwą funduszu, z którego współfinansowany jest projekt.

Umowa o dofinansowanie nr
Projektu „.....”¹
w ramach działania oś priorytetowa.....
Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020

zawarta w dnia zwana dalej: „Umową”, pomiędzy

..... z siedzibą w.....,
zwanym/-ną dalej „Instytucją Wdrażającą/Instytucją Pośredniczącą²”,
reprezentowanym/-ą przez

.....
(imię, nazwisko, pełniona funkcja)

na podstawie³ z dnia....., którego oryginał albo potwierdzona
za zgodność z oryginałem kopia stanowi załącznik nr 1 do Umowy,

a

.....
(nazwa i forma prawna/imię i nazwisko Beneficjenta)

z siedzibą /zamieszkałym/-łą
w
NIP.....

REGON.....

zwanym/-ną dalej „Beneficjentem”,

reprezentowanym/-ną przez

.....
(imię i nazwisko, pełniona funkcja)

na podstawie⁴ z dnia....., którego oryginał albo potwierdzona za
zgodność z oryginałem kopia stanowi załącznik nr 2 do Umowy,

zwanych dalej „Stronami”

¹ Należy wpisać tytuł i numer Projektu.

² Należy wykreślić w zależności od tego która instytucja jest stroną umowy o dofinansowanie. Działanie takie należy zastosować odpowiednio do treści całej umowy o dofinansowanie.

³ Należy wpisać pełnomocnictwo, upoważnienie lub inny dokument, z którego wynika umocowanie reprezentującego do działania w imieniu i na rzecz Instytucji Wdrażającej/Pośredniczącej.

⁴ Należy wpisać pełnomocnictwo, upoważnienie lub inny dokument, z którego wynika umocowanie reprezentującego do działania w imieniu i na rzecz Beneficjenta.

Działając na podstawie art. 52 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014 r. poz.1146 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” i art. 206 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), oraz mając na uwadze postanowienia:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.320 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”;
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.289 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.281 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.);
- 4) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) Nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.U.UE.L.2014.138.5 z dnia 13 maja 2014 r., z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem KE nr 480/2014”;
- 5) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) Nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych (Dz.U.UE.L.2014.223.7 z dnia 29 lipca 2014 r.) zwanego dalej „rozporządzeniem KE nr 821/2014”;
- 6) Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020 przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 8 stycznia 2014 r., zatwierdzonej przez Komisję Europejską w dniu 23 maja 2014 r.;
- 7) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020, zwanego dalej „PO liŚ”, przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2014 r., zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej z dnia 16 grudnia 2014 r. (znak C 2014/10025) oraz Szczegółowego opisu osi priorytetowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, zwanego dalej „SzOOP POLiŚ 2014-2020”;
- 8) Porozumienia w sprawie zawartego pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju a w dniu

- 9) Porozumienia/umowy⁵ w sprawie zawartego pomiędzy
..... a w dniu⁶

a także zważywszy, że:

- 1) Projekt służy interesowi publicznemu poprzez przyczynianie się do efektywnej realizacji celów PO liŚ, co uzasadnia udzielenie Beneficjentowi dofinansowania ze środków publicznych;
- 2) podstawowym celem Stron jest zrealizowanie Projektu przez Beneficjenta w pełnym zakresie i zgodnie z przyjętymi założeniami PO liŚ;
- 3) niezbędne jest zapewnienie zgodności zasad wdrażania PO liŚ z wytycznymi wydawanymi przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie ustawy;
- 4) prawidłowe zarządzanie środkami publicznymi wymaga stworzenia skutecznych mechanizmów w zakresie monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji i kontroli ich wydatkowania, w celu uniknięcia ewentualnych błędów i nieprawidłowości;
- 5) niezbędne jest zapewnienie odpowiednich środków informacyjnych i promocyjnych w celu uświadomienia opinii publicznej roli środków publicznych przekazywanych na realizację Projektu;
- 6) efektywna realizacja postanowień Umowy wymaga skoncentrowania ze strony Beneficjenta kompetencji do dokonywania wszelkich czynności związanych z realizacją Umowy przez ustanowionego pełnomocnika;

Strony Umowy uzgadniają, co następuje:

§ 1.

Przedmiot Umowy

1. Przedmiotem Umowy jest udzielenie Beneficjentowi dofinansowania na realizację Projektu „.....”⁷ w ramach PO liŚ oraz określenie praw i obowiązków Stron Umowy związanych z realizacją Projektu.
2. Umowa stanowi umowę o dofinansowanie projektu, o której mowa w art. 2 pkt 26 lit a ustawy.

§ 2.

Definicje

Ilekcroć w Umowie jest mowa o:

- 1) **danych osobowych** – należy przez to rozumieć dane osobowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z póź. zm.) przetwarzane przez Beneficjenta w celu wykonywania zadań wynikających z Umowy;
- 2) **dochodzie** – należy przez to rozumieć dochód, o którym mowa w art. 61 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, obliczony zgodnie z zasadami ustalonymi w *Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów*

⁵ Niepotrzebne wykreślić.

⁶ Należy wykreślić, jeżeli umowę o dofinansowanie zawiera Instytucja Pośrednicząca.

⁷ Należy wpisać tytuł i numer Projektu.

inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020⁸;

- 3) **dofinansowaniu** - należy przez to rozumieć środki publiczne przyznane Beneficjentowi z budżetu środków europejskich w formie płatności, na realizację Projektu w wysokości określonej w § 6 Umowy;
- 4) **Harmonogramie Projektu** – należy przez to rozumieć:
 - a) Harmonogram Realizacji Projektu,
 - b) Harmonogram Płatności⁹,stanowiące odpowiednio **załączniki nr 3 i 4** do Umowy,
 - c) Harmonogram Płatności w SL2014
- 5) **Institucji Audytowej** – należy przez to rozumieć Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej;
- 6) **Institucji Certyfikującej (IC)** – należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, którego obsługę w zakresie certyfikacji zapewnia Instytucja Zarządzająca, wskazana w SzOOP POLiŚ 2014-2020;
- 7) **Institucji Pośredniczącej (IP)** - należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw, którego zadania w zakresie realizacji PO LiŚ wykonuje właściwa komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw, wskazana w SzOOP POLiŚ 2014-2020¹⁰;
- 8) **Institucji Zarządzającej (IZ)** – należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, którego obsługę w zakresie realizacji PO LiŚ zapewnia komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego odpowiedzialna za przygotowanie i realizację PO LiŚ, wskazana w SzOOP POLiŚ 2014-2020;
- 9) **korekcie finansowej** – należy przez to rozumieć kwotę o jaką pomniejsza się dofinansowanie w związku ze stwierdzoną nieprawidłowością;
- 10) **nadużyciu finansowym** - należy przez to rozumieć nadużycie finansowe zgodnie z art. 1 Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 (Dz.U.UE.C.1995.316.49 z 27 listopada 1995 z późn. zm.) tj. jakiegokolwiek umyślne działanie lub zaniechanie mające na celu sprzeniewierzenie lub bezprawne zatrzymanie środków z budżetu ogólnego UE lub budżetu krajowego, w szczególności naruszenie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r., nr 88, poz. 553, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331, z późn. zm.);
- 11) **nieprawidłowości** – należy przez to rozumieć nieprawidłowość indywidualną, o której mowa w art. 2 pkt 36 rozporządzenia nr 1303/2013, tj. każde naruszenie prawa unijnego lub krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem;

⁸ Treść wytycznych oraz ich zmiany są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju www.mr.gov.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

⁹ Należy wykreślić, jeżeli w ocenie IP załącznik w formie papierowej nie jest wymagany.

¹⁰ Należy wykreślić, jeżeli umowę o dofinansowanie zawiera Instytucja Pośrednicząca.

- 12) **okresie kwalifikowania wydatków** – należy przez to rozumieć okres realizacji Projektu, w którym mogą być ponoszone wydatki kwalifikowalne;
- 13) **organach ścigania** - należy przez to rozumieć organy o których mowa w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r., nr 89, poz. 555 - z późn. zm.), do właściwości których należy wykrywanie przestępstw i ściganie ich sprawców poprzez prowadzenie dochodzeń i śledztw (w tym w szczególności Prokuraturę, Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne a także inne organy mające odpowiednie uprawnienia);
- 14) **płatniku** – należy przez to rozumieć Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 15) **podmiocie biorącym udział w realizacji Projektu** - należy przez to rozumieć w szczególności Beneficjenta, podmiot upoważniony przez Beneficjenta do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, wykonawcę lub podwykonawcę Projektu lub kontraktu lub jego części;
- 16) **Projekcie** – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, zawartymi w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie zatytułowane „_____”¹¹ zgłoszone przez Beneficjenta we wniosku o dofinansowanie;
- 17) **rachunku bankowym Beneficjenta** – należy przez to rozumieć wskazany przez Beneficjenta:¹²
- a) wyodrębniony rachunek bankowy dla potrzeb przekazywania zaliczki, prowadzony przez bank „_____”, o numerze _____, (na dowód czego Beneficjent doręcza poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy z bankiem/kopię zaświadczenia z banku¹³, która stanowi **załącznik nr 5** do Umowy),
- b) rachunek bankowy dla potrzeb przekazywania refundacji poniesionych wydatków, prowadzony przez bank „_____”, o numerze _____, (na dowód czego Beneficjent doręcza poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy z bankiem/kopię zaświadczenia z banku¹⁴, która stanowi **załącznik nr 6** do Umowy);
- 18) **refundacji** - należy przez to rozumieć dofinansowanie przekazane Beneficjentowi na podstawie Umowy, w celu pokrycia części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji Projektu;
- 19) **SL2014** – należy przez to rozumieć aplikację główną centralnego systemu teleinformatycznego, która służy m.in. do wspierania procesów związanych z obsługą Projektu od momentu podpisania Umowy;
- 20) **wkładzie własnym** – należy przez to rozumieć środki finansowe lub wkład niepieniężny zabezpieczone przez Beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i nie zostaną Beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną Beneficjentowi, zgodnie ze stopą dofinansowania dla Projektu¹⁵);
- 21) **wniosku o dofinansowanie** – należy przez to rozumieć wniosek o przyznanie środków na realizację Projektu w ramach Programu, zarejestrowany przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą w SL2014 dnia _____, o numerze _____; do czasu uruchomienia SL2014 wniosek zgodny ze wzorem

¹¹ Należy wpisać tytuł i numer Projektu.

¹²W sytuacji, gdy dofinansowanie będzie przekazywane wyłącznie w formie refundacji należy wykreślić klauzulę wskazaną w lit. a, a także z § 8 należy wykreślić postanowienia odnoszące się do zaliczek.

¹³ Niepotrzebne wykreślić.

¹⁴ Niepotrzebne wykreślić.

¹⁵ Stopa dofinansowania dla Projektu rozumiana jako % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych.

wniosku o dofinansowanie dla projektów w ramach Programu wraz z wymaganymi przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą załącznikami, złożony przez Beneficjenta do właściwej Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej w celu uzyskania dofinansowania;

- 22) **wniosku o płatność** – należy przez to rozumieć wniosek o płatność beneficjenta, o którym mowa w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*;
- 23) **wniosku o płatność końcową** - należy przez to rozumieć wniosek o płatność beneficjenta, o którym mowa w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*, który jest ostatnim wnioskiem o płatność składanym w ramach Projektu;
- 24) **wydatku kwalifikowalnym** – należy przez to rozumieć wydatek lub koszt poniesiony w związku z realizacją Projektu, zgodnie z zasadami określonymi w *Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*, który kwalifikuje się do refundacji lub rozliczenia (w przypadku systemu zaliczkowego) ze środków przeznaczonych na realizację PO liŚ;
- 25) **wykonawcy** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która złożyła Beneficjentowi ofertę, której oferta została wybrana przez Beneficjenta lub która zawarła z Beneficjentem umowę związaną z realizacją Projektu;
- 26) **zaliczce** – należy przez to rozumieć dofinansowanie przekazane Beneficjentowi jednorazowo bądź w kilku transzach na podstawie Umowy, z góry na realizację Projektu z obowiązkiem rozliczenia zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego oraz Umową.

§ 3.

Zasady systemu realizacji PO liŚ

1. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca, zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów systemem realizacji PO liŚ, w zakresie wykonania Umowy działa jako jej Strona na podstawie umowy/porozumienia zawartej(go) z IP/IZ w dniu
2. IZ i IP¹⁶ jest/są uprawnione/a do samodzielnego i niezależnego korzystania z uprawnień przewidzianych dla Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej na podstawie Umowy w zakresie przeprowadzenia kontroli, żądania przedstawienia dokumentów lub wyjaśnień, uznania całości lub części wydatków za niekwalifikowalne lub zażądania od Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej rozwiązania Umowy.
3. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się i akceptuje zasady związane z systemem realizacji PO liŚ, o którym mowa w ust. 1 i 2.
4. Beneficjent oświadcza, że nie został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania zgodnie z art. 37 ust. 3 pkt 1 ustawy a także, że Projekt nie jest projektem zakończonym w rozumieniu art. 65 ust. 6 rozporządzenia nr 1303/2013.

§ 4.

Zasady realizacji Projektu

1. Beneficjent zobowiązuje się do zrealizowania Projektu w pełnym zakresie, zgodnie z Umową i jej załącznikami, z należytą starannością, zgodnie z obowiązującymi

¹⁶ Wykreślić w przypadku gdy umowę zawiera IP.

przepisami prawa krajowego i unijnego, w tym do osiągnięcia wskaźników Projektu. Beneficjent zobowiązuje się w szczególności do przestrzegania i stosowania:

- 1) zasad polityk unijnych, które są dla niego wiążące, w tym przepisów dotyczących konkurencji, pomocy publicznej, udzielania zamówień publicznych, ochrony środowiska oraz polityki równych szans;
 - 2) wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy. Beneficjent jest zobowiązany do stosowania wytycznych w wersji obowiązującej na dzień dokonywania odpowiedniej czynności lub operacji związanej z realizacją Projektu, chyba że inaczej określono w treści samych wytycznych, w szczególności:
 - a) Wytycznych w zakresie postępowania z podejrzeniami nadużyć finansowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020;
 - b) Wytycznych w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
 - c) Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020;
 - d) Wytycznych w zakresie kontroli dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020;
 - e) Wytycznych w zakresie gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020;
 - f) Wytycznych w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami;
 - g) Wytycznych w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym;
 - h) Wytycznych w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;
 - i) Wytycznych w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020;
 - j) Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
 - k) Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020;
 - l) Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn.
 - 3) zasad programu pomocowego przyjętego rozporządzeniem z dnia w sprawie (Dz. U.)/decyzji Komisji Europejskiej z dnia ... nr ... w sprawie zatwierdzenia pomocy indywidualnej/...¹⁷;
2. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się z treścią wytycznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2. O miejscu publikacji, zmianie oraz terminie, od którego wytyczne lub ich zmiany powinny być stosowane, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje

¹⁷ Uzupełnić właściwe i wykreślić pozostałe lub wykreślić całą klauzulę, jeśli w działaniu nie występuje pomoc publiczna.

w komunikacie zamieszczonym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

3. W przypadku, gdy ogłoszona w trakcie realizacji Projektu (po zawarciu Umowy) wersja *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*, aktualna na dzień dokonywania oceny wydatku (np. podczas weryfikacji wniosku o płatność Beneficjenta lub kontroli), wprowadza rozwiązania korzystniejsze dla Beneficjenta, do oceny kwalifikowalności wydatków stosuje się wersję *Wytycznych* obowiązującą na dzień dokonywania oceny wydatku. W przypadku wprowadzenia korzystnych dla Beneficjenta zmian w warunkach kwalifikowania wydatków, które mogą mieć wpływ na wynik oceny kwalifikowalności już poniesionych i ocenionych wydatków, do czasu zatwierdzenia ostatecznego wniosku o płatność beneficjenta w Projekcie, dopuszcza się możliwość ponownej oceny kwalifikowalności wydatków zgodnie z obowiązującymi na chwilę ponownej oceny, bardziej korzystnymi warunkami, chyba że sprzeciwiają się temu warunki rozliczania Projektu lub POIiŚ.
4. Beneficjent zobowiązuje się zrealizować Projekt zgodnie z:
 1. wnioskiem o dofinansowanie,
 2. Opiszem Projektu, stanowiącym **załącznik nr 7** do Umowy;
 3. Harmonogramem Projektu, który powinien zawierać dane zgodne z zawartymi w SL 2014, zamieszczonymi przez Beneficjenta zgodnie z § 19 ust. 1 pkt 3,
 4. Decyzją Komisji Europejskiej, zwaną dalej „Decyzja KE”, wraz z aneksami, stanowiącą **załącznik nr 8** do Umowy¹⁸.
5. Zmiana warunków realizacji Projektu, która powodowałaby niezgodność Projektu z wnioskiem o dofinansowanie, wymaga zgody Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej.
6. Zmiana warunków realizacji Projektu, która powodowałaby niezgodność z Opiszem Projektu, wymaga zgody Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej oraz aneksowania Umowy.
7. Zmiany w zakresie wskaźników zawartych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie wymagają każdorazowo zgody Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej oraz aneksowania Umowy. Możliwości wydania zgody na takie zmiany oceniane są każdorazowo z uwzględnieniem zasad weryfikacji wykonania efektów rzeczowych Projektu określonych w § 11. W określonych tam przypadkach zgoda skutkować może, zgodnym z zasadą proporcjonalności, pomniejszeniem dofinansowania.
8. Zmiana numerów rachunków bankowych wskazanych w § 2 pkt 17 nie wymaga aneksowania Umowy. Niezwłocznie po zmianie wskazanych w Umowie rachunków bankowych Beneficjent informuje o tym fakcie Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą składając oświadczenie którego wzór stanowi **załącznik nr 9** do Umowy. Oświadczenie jest skuteczne z chwilą jego doręczenia Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej.
9. Każda zmiana Harmonogramu Projektu lub Harmonogramu uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych¹⁹, która nie powoduje wydłużenia okresu realizacji Projektu wymaga zgody Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej i nie wymaga aneksowania Umowy. Zmiana powinna być przez Beneficjenta uzasadniona. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca ustosunkowuje się do zmian zaproponowanych przez Beneficjenta bez zbędnej zwłoki, uzasadniając swoje stanowisko w razie odmowy ich uwzględnienia.

¹⁸Dotyczy projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013 w odniesieniu do których wydana została Decyzja KE.

¹⁹Dotyczy sytuacji, w których zastosowanie ma § 4a.

10. Zmiana Harmonogramu Projektu lub Harmonogramu uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych²⁰, która powodowałaby wydłużenie okresu realizacji Projektu wymaga aneksowania Umowy oraz odpowiedniej zmiany § 7 ust. 2. Beneficjent jest zobowiązany wystąpić z pisemnym wnioskiem o wydłużenie okresu realizacji Projektu nie później niż 30 dni przed upływem okresu określonego w § 7 ust. 2 Umowy.
11. Zmiana warunków realizacji Projektu określonych w Decyzji KE, wymaga zgody Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, IP²¹, IZ oraz Komisji Europejskiej i wymaga aneksowania Umowy.²²
12. Nie jest dopuszczalna zmiana Umowy w zakresie warunków realizacji Projektu lub wskaźników, w rezultacie której Projekt przestałby spełniać kryteria wyboru projektów, według których był oceniany, zawarte w dokumencie *Kryteria wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* stanowiącym załącznik nr 3 do SzOOP PO IiŚ 2014-2020.
13. Nie jest dopuszczalna zmiana Umowy w zakresie warunków realizacji Projektu lub wskaźników, której rezultatem byłoby nieprzyznanie Projektowi dofinansowania w czasie, gdy Projekt podlegał ocenie w ramach procedury wyboru projektów przy uwzględnieniu stanu Projektu z chwili zakończenia oceny zmienionego zakresu tego Projektu.
14. Niewykonanie wskaźnika w Projekcie może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej. Zasady określone w § 11 regulują stosowany przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą sposób weryfikacji wykonania wskaźników Projektu.
15. Beneficjent realizuje Projekt zgodnie z własnymi procedurami kontroli wewnętrznej adekwatnymi do wielkości podmiotu i rodzaju projektu, zgodnymi z zasadami obowiązującymi w systemie realizacji PO IiŚ. Zmiany procedur w zakresie zawierania umów związanych z realizacją Projektu wymagają akceptacji Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej.
16. Beneficjent zobowiązuje się wprowadzić i stosować w trakcie realizacji Projektu jak i okresie trwałości Projektu, o którym mowa w art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013, odpowiednie działania zapobiegające konfliktowi interesów w rozumieniu art. 57 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz. U. UE. L. 2012.298.1 z dnia 26 października 2012 r.). W przypadku zidentyfikowania konfliktu interesów lub podejrzenia konfliktu interesów Beneficjent informuje o tym fakcie Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą w terminie 7 dni od dnia powzięcia informacji o okolicznościach powodujących lub mogących powodować konflikt interesów, wskazując w zawiadomieniu podjęte środki zaradcze mające na celu zapobieżenie ewentualnej szkodzie lub naprawienie szkody spowodowanej przez konflikt interesów.
17. Beneficjent zobowiązuje się do stosowania wysokich standardów uczciwości i etycznego postępowania we wszystkich procesach związanych z realizacją Projektu.
18. Beneficjent zobowiązuje się upublicznić, co najmniej na swojej stronie internetowej, informacje o funkcjonowaniu mechanizmu umożliwiającego sygnalizowanie o potencjalnych nieprawidłowościach lub nadużyciach finansowych, tj. opracowanego i udostępnionego przez IZ narzędzia informatycznego umożliwiającego przekazanie informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub nadużycia finansowego w szczególności poprzez:

²⁰ Dotyczy sytuacji, w których zastosowanie ma § 4a.

²¹ W przypadku gdy umowę zawiera IP należy wykreślić.

²² Dotyczy projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013 w odniesieniu do których została wydana Decyzja KE.

- a) specjalny adres e-mail lub
 - b) elektroniczny system zgłoszeń za pośrednictwem dedykowanej strony internetowej.
19. Beneficjent zobowiązany jest do poinformowania swoich pracowników zaangażowanych w realizację Projektu o funkcjonowaniu mechanizmu o którym mowa w ust. 18. Beneficjent zobowiązany jest zaniechać podejmowania działań odwetowych wobec swoich pracowników, wykonawców jak również innych osób powiązanych z realizowanym Projektem, które skorzystały z mechanizmu o którym mowa w ust. 18 i w dobrej wierze przekazały informację o możliwości wystąpienia nieprawidłowości lub nadużycia finansowego.
 20. Beneficjent jest zobowiązany do rzetelnego oszacowania ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych w związku z realizacją Projektu oraz opracowania skutecznych i proporcjonalnych środków przeciwdziałania wystąpieniu nadużyć finansowych.
 21. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może weryfikować działania podejmowane przez Beneficjenta, o których mowa w ust. 16-20. W przypadku stwierdzenia, że podejmowane działania i środki nie są proporcjonalne i skuteczne w stosunku do stwierzonego ryzyka, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może wskazać Beneficjentowi dodatkowe lub inne środki niezbędne do ograniczenia przedmiotowego ryzyka.
 22. W przypadku ustanowienia Pełnomocnika ds. Projektu, który będzie osobą właściwą do reprezentowania Beneficjenta w kontaktach z Instytucją Wdrażającą/Instytucją Pośredniczącą w sprawach związanych z realizacją Umowy, Beneficjent informuje Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą o jego ustanowieniu, w terminie 14 dni od dnia zawarcia Umowy. Beneficjent niezwłocznie informuje o zmianie osoby Pełnomocnika ds. Projektu.
 23. Beneficjent zobowiązany jest do przekazywania Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej lub podmiotom przez nią wskazanym, na każde jej wezwanie wszelkich informacji i wyjaśnień związanych z realizacją Projektu, w tym także do przedkładania oryginałów dokumentów lub ich poświadczonych kopii, w szczególności dokumentów rozliczeniowych dotyczących wydatków kwalifikowalnych, w terminach wskazanych przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą.
 24. Beneficjent nie może przenieść na inny podmiot praw i obowiązków wynikających z Umowy bez zgody Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej.
 25. Beneficjent ponosi wyłączną odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody powstałe w związku z realizacją Projektu.
 26. Niezależnie od tego, czy Beneficjent upoważni inny podmiot do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, Beneficjent zawsze pozostaje jedynym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Projektu, uprawnionym do kontaktowania się z Instytucją Wdrażającą/Instytucją Pośredniczącą oraz składania wniosków o płatność i otrzymywania dofinansowania.

§ 4a²³

Wymogi związane z ochroną środowiska

1. Beneficjent zobowiązuje się do doręczenia Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej kopii następujących dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osoby (organy) uprawnione do reprezentowania Beneficjenta:
 - a) pozwolenia na budowę/pozwoleń na budowę/decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, zwanych dalej „decyzją budowlaną”²⁴;

- b) streszczenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w języku niespecjalistycznym albo całego raportu,
- c) opinii organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- d) opinii właściwego Dyrektora Urzędu Morskiego – gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim,
- e) postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska uzgadniającego decyzję budowlaną,
- f) informacji na temat podania do publicznej wiadomości przez organ decyzji budowlanej,

spełniających wymogi ponownej oceny oddziaływania na środowisko określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą OOS”, w terminie/-ach określonym/-ych w Harmonogramie uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, stanowiącym **załącznik nr 10** do Umowy.

2. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się do niezwłocznej weryfikacji zgodności otrzymanej kopii dokumentacji, o której mowa w ust. 1 z wymogami określonymi w ustawie OOS. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się niezwłocznie powiadomić Beneficjenta o wynikach weryfikacji.
3. W przypadku stwierdzenia przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą uchybień w uzyskanej przez Beneficjenta decyzji budowlanej skutkującej stwierdzeniem jej niezgodności z ustawą OOS, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się wskazać rodzaj uchybienia oraz wezwać Beneficjenta do jego usunięcia w terminie wskazanym przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą.
4. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca wstrzymuje przekazanie dofinansowania, o którym mowa w § 6 ust. 1 Umowy, w zakresie wydatków związanych z pracami budowlanymi realizowanymi na podstawie decyzji budowlanej do czasu potwierdzenia przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą zgodności uzyskanej przez Beneficjenta decyzji budowlanej z wymogami ustawy OOS.
5. W przypadku nedoręczenia Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej dokumentów o których mowa w ust. 1 lub nieusunięcia uchybień o których mowa w ust. 3 Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może odstąpić od Umowy odpowiednio w terminie ... od dnia:
 - a) upływu terminu/-ów określonego/-ych w Harmonogramie uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub
 - b) bezskutecznego upływu terminu określonego w wezwaniu o którym mowa w ust. 3.

/§ 4a²⁵

Wymogi związane z ochroną środowiska

1. Jeżeli na etapie prowadzonego postępowania w sprawie wydania pozwolenia/pozwoleń na budowę/decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej²⁶, zwanych dalej „decyzją budowlaną”, wystąpi obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

²⁵ Wykreślić paragraf, jeśli nie dotyczy.

²⁶ Wykreślić w zależności od liczby i rodzaju decyzji.

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą OOŚ”, Beneficjent zobowiązuje się do doręczenia Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej kopii następujących dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osoby (organy) uprawnione do reprezentowania Beneficjenta:

- a) decyzji budowlanej,
- b) streszczenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w języku niespecjalistycznym albo całego raportu,
- c) opinii organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- d) opinii właściwego Dyrektora Urzędu Morskiego – gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim,
- e) postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska uzgadniającego decyzję budowlaną,
- f) informacji na temat podania do publicznej wiadomości przez organ decyzji budowlanej.

spełniających wymogi określone w ustawie OOŚ w terminie/-ach określonym/-ych w Harmonogramie uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych, stanowiącym **załącznik nr 10** do Umowy.

2. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się do niezwłocznej weryfikacji zgodności otrzymanej kopii dokumentacji, o której mowa w ust. 1 z wymogami określonymi w ustawie OOŚ. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się niezwłocznie powiadomić Beneficjenta o wynikach weryfikacji.
3. W przypadku stwierdzenia przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą uchybień w uzyskanej przez Beneficjenta decyzji budowlanej skutkującej stwierdzeniem jej niezgodności z ustawą OOŚ, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca zobowiązuje się wskazać rodzaj uchybienia oraz wezwać Beneficjenta do jego usunięcia w terminie wskazanym przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą.
4. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca wstrzymuje przekazanie dofinansowania, o którym mowa w § 6 ust. 1 Umowy, w zakresie wydatków związanych z pracami budowlanymi realizowanymi na podstawie decyzji budowlanej, do czasu potwierdzenia przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą zgodności uzyskanej przez Beneficjenta decyzji budowlanej z wymogami ustawy OOŚ.
5. W przypadku niedoręczenia Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej dokumentów o których mowa w ust. 1 lub nieusunięcia uchybień o których mowa w ust. 3 Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może odstąpić od Umowy odpowiednio w terminie ... od dnia:
 - a) upływu terminu/-ów określonego/-ych w Harmonogramie uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych; lub
 - b) bezskutecznego upływu terminu określonego w wezwaniu o którym mowa w ust. 3.

§ 5.

Wartość Projektu i źródła finansowania

1. Planowany całkowity koszt realizacji Projektu wynosi PLN (słownie: PLN).
2. Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi PLN (słownie: PLN).

3. Wydatki wykraczające poza maksymalną kwotę wydatków kwalifikowalnych, określoną w ust. 2, w tym wydatki wynikające ze wzrostu kosztu całkowitego realizacji Projektu po zawarciu Umowy, są ponoszone przez Beneficjenta i są wydatkami niekwalifikowalnymi.
4. Beneficjent jest zobowiązany do zapewnienia sfinansowania wszelkich wydatków niekwalifikowalnych niezbędnych dla realizacji Projektu w pełnym zakresie.
5. W przypadku, w którym całkowity koszt kwalifikowalny Projektu przekroczy próg określony w rozporządzeniu nr 1303/2013 definiujący kwotę, od której projekt traktowany jest jako duży, Beneficjent zobowiązuje się niezwłocznie poinformować o tym fakcie Instytucję Wdrażającą i Instytucję Pośredniczącą²⁷ oraz na żądanie Instytucji Pośredniczącej, w terminie przez nią wskazanym, uzupełnić wnioski o dofinansowanie o informacje wymagane dla projektów dużych.²⁸
6. W sytuacji, o której mowa w ust. 5, gdy Decyzja KE będzie negatywna, Umowa ulega rozwiązaniu z dniem doręczenia Decyzji KE Beneficjentowi. Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu przekazanego dotychczas dofinansowania w terminie wskazanym w § 23 ust. 3. Postanowienia § 21 ust. 6 Umowy stosuje się odpowiednio. Po bezskutecznym upływie terminu na zwrot § 17 stosuje się odpowiednio.²⁹

§ 6.

Wysokość dofinansowania

1. Beneficjentowi udzielone zostanie dofinansowanie na realizację Projektu, obliczone przy uwzględnieniu stopy dofinansowania Projektu³⁰, w kwocie nie większej niż PLN (słownie),. Kwota dofinansowania jest uzależniona od wartości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w toku realizacji projektu i zatwierdzonych przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą zgodnie z obowiązującymi w systemie realizacji PO liŚ dokumentami.
2. Kwota wskazana w ust. 1 ulega pomniejszeniu, o kwotę podlegającą zwrotowi (bez odsetek), określoną zgodnie z:
 - a) § 17 ust. 3 i 5; z chwilą dokonania zwrotu,
 - b) § 17 ust. 6; w chwili kiedy decyzja o zwrocie stanie się ostateczna.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca dokona niezwłocznie ponownego obliczenia maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowanych, o której mowa w § 5 ust. 2 oraz poinformuje o jej wysokości Beneficjenta wzywając go jednocześnie do odpowiedniej zmiany Harmonogramu Projektu.
4. Z zastrzeżeniem ust. 5, w celu uniknięcia podwójnego finansowania, bezzwrotne środki publiczne, które zostały przekazane Beneficjentowi na przygotowanie lub realizację części lub całości zakresu rzeczowego Projektu na podstawie innej umowy lub umów, zostają uwzględnione jako dofinansowanie Projektu i zostaną rozliczone we wnioskach o płatność tak jak zaliczka otrzymana na dofinansowanie Projektu.³¹
5. Beneficjent może otrzymać bezzwrotne środki publiczne na podstawie innej umowy lub umów na finansowanie wkładu własnego Beneficjenta w Projekt

²⁷ W przypadku gdy umowę zawiera Instytucja Pośrednicząca będzie to odpowiednio „Instytucję Pośredniczącą i IZ”.

²⁸ Dotyczy projektów innych niż duże w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013. W pozostałych przypadkach należy wykreślić.

²⁹ Dotyczy projektów innych niż duże w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013. W pozostałych przypadkach należy wykreślić.

³⁰ Stopę dofinansowania Projektu stanowi iloraz kwoty dofinansowania Projektu i maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych (po uwzględnieniu ewentualnej luki finansowej w Projekcie) pomnożony przez 100%.

³¹ Wykreślić w przypadku wystąpienia pomocy publicznej.

do wysokości.....³². Środki te nie będą traktowane jako dofinansowanie, jeśli w umowie, na podstawie której zostały przekazane, jest wskazane, że dotyczą finansowania wkładu własnego Beneficjenta w Projekt.³³

§ 7.

Kwalifikowalność wydatków

1. Warunkiem uznania wydatków za kwalifikowalne jest poniesienie ich przez Beneficjenta lub inny podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, wskazany w **załączniku pn. Opisu Projektu** oraz wskazany we wniosku o dofinansowanie i zaakceptowany przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą, w związku z realizacją Projektu, zgodnie z postanowieniami Umowy oraz *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*.
2. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się w dniu i kończy się w dniu
3. Beneficjent zobowiązany jest zakończyć realizację zakresu rzeczowego Projektu, wynikającego z wniosku o dofinansowanie i Umowy oraz rozpocząć fazę operacyjną Projektu w okresie kwalifikowania wydatków o którym mowa w ust. 2 oraz przedłożyć wniosek o płatność końcową w terminie do 30 dni po upływie tego okresu.
4. Wydatki poniesione poza okresem kwalifikowania wydatków nie będą uznane za kwalifikowalne.
5. Wydatki poniesione na podatek od towarów i usług (VAT) mogą zostać uznane za kwalifikowalne, po spełnieniu warunków kwalifikowalności określonych w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*. W przypadku, gdy na dzień zawierania Umowy VAT spełnia warunki kwalifikowalności i jest deklarowany jako wydatek kwalifikowalny w Projekcie, przy zawieraniu Umowy Beneficjent potwierdza składając oświadczenie stanowiące **załącznik nr 11** do Umowy. W przypadku, gdy na dzień zawierania Umowy VAT nie spełnia warunków kwalifikowalności lub nie jest deklarowany jako wydatek kwalifikowalny w Projekcie, po spełnieniu warunków wskazanych w zdaniu pierwszym, Beneficjent jest zobowiązany złożyć oświadczenie stanowiące **załącznik nr 11** do Umowy nie później niż do czasu złożenia do Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej pierwszego wniosku o płatność zawierającego VAT deklarowany jako wydatek kwalifikowalny. Jeżeli w Projekcie wskazano inny podmiot/inne podmioty do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych niż Beneficjent, oświadczenie należy złożyć w odniesieniu do każdego podmiotu.
6. Wszelkie zmiany w zakresie podmiotów, które mogą ponosić wydatki kwalifikowalne, wymagają zmiany Umowy. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca nie wyrazi zgody w przypadku, gdy proponowane zasady realizacji części lub całości Projektu nie będą gwarantowały prawidłowego wykonania obowiązków wynikających z Umowy.
7. W zakresie zachowania obowiązków wynikających z Umowy, Beneficjent ponosi odpowiedzialność za działania i zaniechania podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych.

§ 8.

Forma i warunki przekazania dofinansowania oraz obsługa kasowa

³² Należy wpisać kwotę, która będzie stanowiła wkład własny Beneficjenta (w przypadku jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych wkład własny jest pomniejszony o kwotę, którą jednostka samorządu terytorialnego lub jednostka podległa musi zapewnić ze środków własnych).

³³ Wykreślić w przypadku wystąpienia pomocy publicznej.

1. Beneficjentowi udzielone zostanie dofinansowanie, o którym mowa w § 6, w formie:
 - 1) zaliczki, przy czym jednorazowa transza zaliczki nie może przekroczyć PLN (słownie: PLN) i
 - 2) refundacji.
2. Dofinansowanie w formie zaliczki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, będzie przekazywane na wskazany przez Beneficjenta wyodrębniony rachunek bankowy [Pierwsza transza zaliczki zostanie przekazana po złożeniu przez Beneficjenta/ zatwierdzeniu przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą³⁴ wniosku o płatność]. Każda kolejna transza zostanie przekazana pod warunkiem przedstawienia/zatwierdzenia³⁵ co najmniej 70 % łącznej kwoty przekazanych wcześniej transz zaliczki, z uwzględnieniem zwrotu niewykorzystanej kwoty zaliczki.
3. Beneficjent ma obowiązek rozliczenia każdej transzy przekazanego mu dofinansowania w formie zaliczki w terminieod dnia otrzymania każdej z jej transz, w kwocie odpowiadającej kwocie przekazanej transzy zaliczki przy uwzględnieniu stopy dofinansowania Projektu w momencie wypłaty transzy zaliczki. W przypadku braku rozliczenia w terminie lub na odpowiednią kwotę Beneficjent zobowiązany jest do zapłaty odsetek, na zasadach określonych w art. 189 ust 3 ustawy o finansach publicznych. Wniosek o płatność rozliczający przekazaną transzę zaliczki powinien zostać złożony najpóźniej w ostatnim dniu, w którym upływa termin na jej rozliczenie, z uwzględnieniem postanowień *Zaleceń w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.
4. Zaliczkę rozliczają wydatki kwalifikowalne poniesione z rachunku bankowego Beneficjenta dla potrzeb przekazywania zaliczki jak również z innego rachunku bankowego Beneficjenta.
5. Nie jest właściwe dokonywanie przez Beneficjenta zapłaty na rzecz wykonawcy/dostawcy z rachunku bankowego Beneficjenta na potrzeby przekazywania zaliczki kwoty w części odpowiadającej kwocie wydatków niekwalifikowalnych. W takiej sytuacji, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu na rachunek bankowy Beneficjenta ustanowiony na potrzeby przekazywania zaliczki, kwoty będącej równoważnością kwoty opłaconych wydatków niekwalifikowalnych. Wyjątkiem jest sytuacja, w której Beneficjent dokonana uprzedniego przelewu równoważności kwoty do zapłaty odpowiadającej części wydatku niekwalifikowalnego na rachunek bankowy Beneficjenta ustanowionego na potrzeby przekazywania zaliczki, w celu dokonania jednego przelewu z tego rachunku na rzecz wykonawcy/dostawcy.
6. Dofinansowanie w formie refundacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, będzie przekazywane na wskazany przez Beneficjenta rachunek bankowy, po złożeniu i zatwierdzeniu wniosku o płatność, na zasadach i po spełnieniu warunków wynikających z poniższych postanowień, w możliwie najkrótszym terminie, z zastrzeżeniem postanowień ust. 21 i 22.
7. Terminy, wysokość oraz formę przekazania dofinansowania, o którym mowa w ust. 1 określa Harmonogram Projektu.
8. Beneficjent przekazuje Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej dwa razy w roku kalendarzowym według stanu na 30 czerwca oraz 31 grudnia Harmonogram Projektu lub potwierdzenie aktualności Harmonogramu Projektu na dzień 30 czerwca oraz 31 grudnia, w terminie 7 dni od upływu powyższych terminów.
9. Beneficjent niezwłocznie przekazuje Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej zmianę Harmonogramu Projektu w następujących przypadkach:
 - 1) po Decyzji KE lub decyzji IP zmieniającej wartość lub okres realizacji Projektu,

³⁴ Niepotrzebne skreślić.

³⁵ Niepotrzebne skreślić.

- 2) po zawarciu z wykonawcą umowy dla zadania objętego Projektem,
- 3) po zmianie umowy, o której mowa w pkt 2, w zakresie rzeczowym lub finansowym.

W pozostałych przypadkach, nie wymienionych w Umowie, przekazanie zmiany Harmonogramu Projektu jest uzależnione od uzyskania wcześniejszej zgody Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej.

10. Beneficjent jest zobowiązany do dołożenia należytej staranności, aby wszelkie dane finansowe przekazywane Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej były zgodne z rzeczywistym zapotrzebowaniem na dofinansowanie.
11. Przekazanie dofinansowania następuje pod warunkiem jego dostępności.
12. Płatnik i Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wynikającą z opóźnienia w przekazaniu lub niedokonania przekazania dofinansowania, będących rezultatem w szczególności:
 - 1) braku dostępności środków do przekazania,
 - 2) niewykonania lub nienależytego wykonania przez Beneficjenta obowiązków wynikających z Umowy.
13. Beneficjent jest zobowiązany do składania wniosków o płatność za pośrednictwem SL2014, z zastrzeżeniem § 19 ust. 11. Postępowanie Beneficjenta w przypadku konieczności składania wniosku o płatność w formie papierowej określają *Zalecenia w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*³⁶. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się z treścią Zaleceń o których mowa w zdaniu poprzedzającym oraz zobowiązuje się do ich stosowania i przestrzegania.
14. Z zastrzeżeniem ust. 21 i 22 warunkiem przekazania Beneficjentowi refundacji jest zatwierdzenie przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą poniesionych przez Beneficjenta wydatków kwalifikowalnych. W tym celu, z zastrzeżeniem § 9 ust. 3, Beneficjent jest zobowiązany do składania wniosku o płatność w terminach i warunkach określonych w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* oraz złożenia wniosku o płatność końcową w terminie, o którym mowa w § 7 ust. 3.
15. Beneficjent we wniosku o płatność końcową może przedstawić wydatki w celu refundacji ostatniej części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji Projektu. Beneficjent nie może przedstawić we wniosku o płatność końcową wydatków rozliczających zaliczkę.
16. Odsetki narosłe od kwoty dofinansowania przekazanego na rachunek bankowy Beneficjenta dla potrzeb przekazywania zaliczki podlegają zaliczeniu na poczet kolejnej wypłaty lub są zwracane zgodnie z *Zaleceniami w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.
17. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca weryfikuje wniosek o płatność oraz załączone do niego dokumenty w terminie do 60 dni³⁷ od dnia ich otrzymania. W razie złożenia wniosku lub załączników zawierających błędy lub niekompletnych Beneficjent jest zobowiązany, na wezwanie Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, do złożenia poprawionego dokumentu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. W takim przypadku bieg terminu do weryfikacji wniosku o płatność zostaje zawieszony na czas od dnia otrzymania wezwania przez Beneficjenta do dnia złożenia przez niego poprawionego lub uzupełnionego dokumentu, przy czym całkowity czas weryfikacji wniosku o płatność i załączonych do niego dokumentów oraz przekazania dofinansowania nie może przekroczyć 90 dni od dnia ich otrzymania. W związku z

³⁶ Treść Zaleceń dostępna na stronie www.pois.gov.pl

³⁷ Wskazany termin nie dotyczy weryfikacji wniosku o płatność końcową.

koniecznością poprawiania błędów, Strony mogą kontaktować się zachowując formę pisemną, wykorzystując do tego celu pocztę lub postać elektroniczną (w tym SL2014).

18. Zatwierdzenie wniosku o płatność końcową następuje pod warunkiem zrealizowania pełnego zakresu rzeczowego Projektu, przeprowadzenia przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą kontroli na zakończenie realizacji Projektu, której wyniki potwierdzą zrealizowanie Projektu zgodnie z postanowieniami Umowy i decyzji o dofinansowaniu, oraz po rozliczeniu w całości kwoty przekazanej zaliczki³⁸.
19. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca dokonuje oceny kwalifikowalności wydatków. Wydatki poniesione niezgodnie z postanowieniami Umowy lub *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach PO liŚ na lata 2014-2020* są niekwalifikowalne. W uzasadnionych przypadkach, gdy w ocenie Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej uznanie wydatku w całości za niekwalifikowalny jest nieproporcjonalne do wagi naruszenia, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może uznać wydatek za częściowo kwalifikowalny. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca ma prawo oceny jaką wagę ma naruszenie warunków kwalifikowalności wydatków i ustala na tej podstawie wysokość kwoty, która powinna być uznana za niekwalifikowalną. O uznaniu wydatku za niekwalifikowalny w całości lub w części Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca informuje Beneficjenta wskazując uzasadnienie swojej decyzji. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać przekazanie środków do czasu wyjaśnienia zastrzeżeń, co do prawidłowości ich wykorzystania.
20. Stosowanie stawek procentowych korekt finansowych o niższej niż maksymalna dla danej nieprawidłowości wysokości nie jest możliwe w stosunku do podmiotów, które mimo otrzymania wyniku kontroli lub audytu dotyczącego projektów realizowanych przez te podmioty w ramach jednego programu operacyjnego, stwierdzających wystąpienie nieprawidłowości, powtórnie popełniają taką samą nieprawidłowość w postępowaniach wszczętych po dacie otrzymania wyniku kontroli lub audytu.
21. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może spowodować wstrzymanie dofinansowania w przypadku realizowania Projektu niezgodnie z Umową lub Decyzją KE, a także w przypadku zaistnienia opóźnień lub braku postępów w realizacji Projektu w stosunku do Harmonogramu Projektu lub Decyzji KE.
22. W przypadku zaistnienia podejrzenia naruszenia prawa lub postanowień Umowy przy realizacji Projektu przez którykolwiek z podmiotów biorących udział w realizacji Projektu, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać przekazanie dofinansowania, w tym udzielenia lub rozliczenia zaliczki, do czasu wyjaśnienia, czy naruszenie ma wpływ na wysokość lub prawidłowość poniesienia wydatków kwalifikowalnych w ramach Projektu. W szczególności wstrzymanie przekazania dofinansowania może mieć miejsce do czasu ostatecznego zakończenia postępowań prowadzonych przez odpowiednie organy ścigania lub Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie przedmiotowego podejrzenia naruszenia, jak również do czasu prawomocnego zakończenia postępowań sądowych. W uzasadnionych przypadkach, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może uznać wydatki objęte podejrzeniem naruszenia prawa lub postanowień Umowy za niekwalifikowalne. W takiej sytuacji postanowienie ust. 23 stosuje się odpowiednio. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca jest uprawniona do pomniejszenia kwoty dofinansowania Projektu, o której mowa w § 6 ust. 1 o kwotę rozliczonych wcześniej wydatków, które zostały uznane za niekwalifikowalne oraz może wystąpić o zwrot środków zgodnie z § 17 Umowy.
23. Wydatki poniesione w związku z wystąpieniem nadużycia finansowego przy realizacji Projektu przez którykolwiek z podmiotów biorących udział w realizacji Projektu Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca uznaje za niekwalifikowalne. W uzasadnionych przypadkach, gdy w ocenie Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej uznanie

³⁸ Dotyczy sytuacji, w których przyznawana jest zaliczka.

wydatku w całości za niekwalifikowalny jest nieproporcjonalne do wagi naruszenia, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może uznać wydatek za częściowo kwalifikowalny po dokonaniu oceny jaką wagę ma naruszenie prawa. O uznaniu wydatku za niekwalifikowalny w całości lub w części Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca informuje Beneficjenta wskazując uzasadnienie swojej oceny.

24. W przypadku, gdy realizowany przez Beneficjenta Projekt generuje dochody, pochodzące ze źródeł nieuwzględnionych przy sporządzaniu analizy finansowej na potrzeby ustalenia poziomu dofinansowania Projektu, pomniejszenie należnego dofinansowania następuje na warunkach określonych w *Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020*.
25. W przypadku, gdy Projekt realizowany przez Beneficjenta, w okresie trzech lat od zakończenia okresu realizacji Projektu lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia PO liŚ, w zależności od tego, który termin nastąpił wcześniej, wygenerował dochód którego nie można obiektywnie określić z wyprzedzeniem, w rozumieniu art. 61 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, Beneficjent zobowiązany jest zwrócić część dochodu proporcjonalnie do kwoty dofinansowania na warunkach określonych w *Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020*.

26. W przypadku, gdy w okresie realizacji Projektu wystąpią dochody, które nie zostały wzięte pod uwagę w czasie zatwierdzania Projektu, pomniejszenie należnego dofinansowania następuje na warunkach określonych w art. 65 ust. 8 rozporządzenia nr 1303/2013.³⁹
27. W przypadku zadeklarowania we wniosku o płatność zaliczki przekazanej przez Beneficjenta wykonawcy, Beneficjent jest zobowiązany do przedstawienia Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, dokumentów rozliczających udzieloną wykonawcy zaliczkę, wskazujących na wykonanie prac/usług/dostaw nią objętych, w terminie⁴⁰ Niewykazanie przez Beneficjenta wykonania prac/usług/dostaw objętych zadeklarowaną zaliczką oznacza, że wydatek w postaci zaliczki wypłaconej na rzecz wykonawcy nie może być uznany za wydatek kwalifikowalny.
28. W sytuacji wystąpienia trwałej niemożliwości⁴¹ wykonania prac/usług/dostaw objętych zadeklarowaną zaliczką przekazaną przez Beneficjenta wykonawcy albo braku możliwości ich wykonania w terminie umożliwiającym rozliczenie Projektu (w szczególności w przypadku braku możliwości realizacji przez wykonawcę zleconych prac/usług/dostaw w wymaganym zakresie), Beneficjent jest zobowiązany do niezwłocznego zwrotu uzyskanego z tego tytułu dofinansowania bez wezwania. Konieczność zwrotu dofinansowania w zakresie zaliczki wypłaconej wykonawcy, który nie jest w stanie wywiązać się ze zlecenia w okresie realizacji Projektu dotyczy nierozliczonej części tej zaliczki. W przypadku braku niezwłocznego zwrotu środków przez Beneficjenta postanowienia § 17 stosuje się odpowiednio.

§ 9.

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Beneficjent zobowiązuje się przedstawiać Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej wniosek o płatność w części dotyczącej stanu realizacji Projektu.
2. Wzór dokumentu, o którym mowa w ust. 1, oraz terminy jego przekazania do Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej zostały określone w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku beneficjenta o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 oraz Wytycznych w zakresie gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020*.
3. W przypadku, gdy Beneficjent nie poniósł w danym okresie sprawozdawczym wydatków kwalifikowalnych, składa wniosek o płatność, w terminach wynikających z § 8 ust. 14, wypełniając go jedynie w części dotyczącej stanu realizacji Projektu.
4. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca monitoruje realizację Projektu, a w szczególności osiąganie wskaźników Projektu określonych w **załączniku nr 12** do Umowy.
5. Beneficjent jest zobowiązany do przedstawiania na żądanie Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej dokumentów służących monitorowaniu postępów

³⁹ Postanowień ust. 24-26 nie stosuje się do projektów, dla których wsparcie w ramach programu stanowi:

- a) pomoc *de minimis*;
- b) zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw, gdy stosuje się limit w zakresie dopuszczalnej intensywności lub kwoty pomocy państwa;
- c) zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa, gdy przeprowadzono indywidualną weryfikację potrzeb w zakresie finansowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi pomocy państwa.

⁴⁰ Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie procedury, w szczególności dotyczące zamykania projektów i POiŚ, wyznaczając ten termin, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca uwzględnia terminy na rozliczenie zaliczki wynikające z umowy zawartej między beneficjentem a wykonawcą.

⁴¹ Pod pojęciem trwałej niemożliwości wykonania prac/usług/dostaw należy rozumieć taką niemożliwość wykonania prac/usług/dostaw, która ma charakter nieprzemijający, tj. gdy w świetle rozsądnych przewidywań praca/dostawa/usługa nie stanie się możliwa do wykonania w niedalekiej przyszłości (uzależnionej od rodzaju i celu prac/usług/dostaw). W przypadku wątpliwości co do wystąpienia trwałej niemożliwości opinia Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej jest przesądzająca.

realizacji Projektu innych niż określone w ust. 1. Terminy przedstawiania, zakres i wzory tych dokumentów określa Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca.

6. Beneficjent jest zobowiązany do stosowania w **załączniku nr 12** do Umowy, wnioskach o płatność *Katalogu wskaźników obowiązkowych do monitorowania postępu rzeczowego projektów*, zwanego dalej „katalogiem”⁴². Katalog może ulec zmianie po zawarciu Umowy. Modyfikacja katalogu skutkuje obowiązkiem zaktualizowania **załącznika nr 12** do Umowy.
7. Beneficjent jest zobowiązany, tam gdzie to możliwe, do przedstawiania wskaźników w podziale według płci, o ile dotyczą realizowanego Projektu.
8. Beneficjent niezwłocznie informuje Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą o wystąpieniu wszelkich zagrożeń w realizacji Projektu oraz nieprawidłowościach.

§ 10.

Ewaluacja

W okresie realizacji Projektu oraz po jego zakończeniu w okresie 5 lat od zamknięcia PO IiŚ, Beneficjent jest zobowiązany do współpracy z podmiotami upoważnionymi przez IZ, IP, Instytucję Wdrażającą lub Komisję Europejską do przeprowadzania ewaluacji Projektu. W szczególności Beneficjent jest zobowiązany do:

- 1) przekazywania tym podmiotom wszelkich informacji dotyczących Projektu we wskazanym zakresie,
- 2) uczestnictwa w wywiadach lub ankietach oraz badaniach ewaluacyjnych przeprowadzanych innymi metodami badawczymi.

§ 11.

Rzeczowe rozliczenie realizacji Projektu

1. Beneficjent jest zobowiązany przekazać do Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, wraz z wnioskiem o płatność końcową, wszelkie dokumenty potwierdzające wykonanie rzeczowe Projektu.
2. Osiągnięte wartości wskaźników produktu powinny zostać wykazane przez Beneficjenta najpóźniej we wniosku o płatność końcową. Informację na temat wartości wskaźników rezultatu bezpośredniego Beneficjent jest zobowiązany przekazać w terminie do 14 dni od momentu osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu bezpośredniego (w przypadku gdy na etapie sporządzania wniosku o płatność końcową wartość docelowa nie została lub została osiągnięta częściowo). Osiągnięcie wartości docelowej wskaźników rezultatu bezpośredniego powinno nastąpić, co do zasady, nie później niż w terminie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji Projektu.
3. Weryfikacja wykonania przez Projekt wskaźników określonych w **załączniku nr 12** do Umowy odbywa się zgodnie z zasadą proporcjonalności, co oznacza uprawnienie Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej do pomniejszenia dofinansowania Projektu proporcjonalnie do stopnia niewykonania wskaźnika w przypadku braku wykonania, niepełnego wykonania lub nieosiągnięcia wymaganej wartości wskaźnika w terminie.
4. Weryfikacji, o której mowa w ust. 2 dokonuje Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca.

⁴² Katalog dostępny na stronie internetowej: www.pois.gov.pl.

5. Zasadą proporcjonalności objęte są wskaźniki produktu (z wyłączeniem wskaźników produktu informacyjnych) oraz wskaźniki rezultatu bezpośredniego istotne dla realizacji celów interwencji. Poziom wykonania w Projekcie wskaźników informacyjnych nie stanowi przedmiotu rozliczenia z Beneficjentem.
6. Kategoryzacja wskaźników zawartych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie w określone w ust. 5 grupy wskaźników odzwierciedlona jest w postanowieniach **załącznika nr 12** do Umowy.
7. Zastosowanie zasady proporcjonalności dla wskaźników rezultatu bezpośredniego istotnych dla realizacji celów interwencji odbywać się będzie każdorazowo z uwzględnieniem wpływu na osiągniętą przez Beneficjenta wartość docelową czynników zewnętrznych niepowiązanych bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w Projekcie.
8. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca jest uprawniona nie uwzględnić wpływu czynników zewnętrznych, o których mowa w ust. 7, jeżeli brak bądź niepełne wykonanie wskaźnika Projektu skutkuje brakiem bądź zagrożeniem realizacji wskaźnika programowego lub wskaźnika na poziomie Działania lub Poddziałania SzOOP POLiŚ 2014-2020. Zakres wskaźników zamieszczonych w SzOOP POLiŚ 2014-2020 może ulegać przyszłym zmianom.
9. Na uzasadniony wniosek Beneficjenta Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca jest uprawniona odstąpić od zastosowania zasady proporcjonalności, o której mowa w ust. 3.
10. W przypadkach braku bądź niepełnego wykonania wskaźnika, którego zaplanowana wartość docelowa była brana pod uwagę przy ocenie wniosku o dofinansowanie, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca weryfikuje, z zastosowaniem postanowień § 4 ust. 12 i 13 Umowy, czy pomimo niewykonania wskaźnika Projekt nadal spełnia kryteria rekomendujące do dofinansowania.

§ 12.

Procedura zawierania umów w ramach wydatków kwalifikowalnych dla zadań objętych Projektem

1. Beneficjent jest zobowiązany do zawierania umów, z tytułu których będzie ponosił wydatki kwalifikowalne dla zadań objętych Projektem, z uwzględnieniem procedur przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp”, w przypadku, gdy wymóg jej stosowania wynika z ustawy Pzp.
2. Beneficjent zawierający umowy, do których nie stosuje się ustawy Pzp, zobowiązany jest zawierać umowy z wykonawcami zgodnie z zasadą konkurencyjności, o której mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*. W przypadkach określonych w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* Beneficjent może zawrzeć umowę w przeprowadzenia wyniku rozeznania rynku, zgodnie z warunkami określonymi w ww. *Wytycznych*.
3. W odniesieniu do umów finansowanych w ramach Projektu z innych źródeł niż EFRR lub FS, co do których instytucje przyznające te środki wymagają stosowania odrębnych procedur przetargowych, postanowienia ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości przeprowadzenia procedury zawarcia umowy z uwzględnieniem wymogów stawianych przez te instytucje, o ile nie są one sprzeczne z polskim prawem.
4. Szczegółowe zasady zawierania umów zostały zawarte w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*.

5. Podstawową sankcją za naruszenie procedur zawierania umów, o których mowa w ust. 1 - 3 jest niekwalifikowalność wydatków. Warunki obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z zawieraniem umów, nieobjęte przepisami wydanymi na podstawie art. 24 ust. 13 ustawy, zostały określone w **załączniku nr 15** do Umowy. Powyższe nie stoi na przeszkodzie stosowaniu przez Instytucję Wdrażającą bardziej korzystnych warunków i stawek określonych w wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy.
6. O ile w odniesieniu do konkretnych wydatków Strony nie postanowiły inaczej, warunki obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z zawieraniem umów, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 13 ustawy, mają zastosowanie do naruszeń procedur zawierania umów, które wystąpiły lub zostały wykryte zarówno po, jak i przed wejściem w życie tych przepisów, a warunki i stawki określone w **załączniku nr 15** do Umowy mają zastosowanie do naruszeń procedur zawierania umów, które wystąpiły lub zostały wykryte zarówno po, jak i przed podpisaniem umowy. Zmiany warunków i stawek określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 13 ustawy obowiązują od daty wynikającej z właściwych przepisów wprowadzających te zmiany.

§ 13.

Kontrola procedury zawierania umów dla zadań objętych Projektem

1. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca kontroluje przestrzeganie przez Beneficjenta postanowień § 12 ust. 1-3. Obowiązki i uprawnienia Beneficjenta i instytucji kontrolujących określają *Wytyczne w zakresie kontroli dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.
2. Beneficjent zobowiązuje się do poddania się kontroli, o której mowa w ust. 1.
3. Na wniosek Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania do Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej lub innych podmiotów upoważnionych na mocy prawa, dokumentacji związanej z prowadzeniem procedur, o których mowa w § 12 ust. 1 - 3, a w szczególności:
 - 1) treści zapytania ofertowego upublicznionego zgodnie z zasadami określonymi w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* albo treści ogłoszenia o zamówieniu publicznym lub zaproszenia do negocjacji, a także specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
 - 2) informacji o wszczynanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego albo o upublicznieniu zapytania ofertowego zgodnie z zasadami określonymi w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*,
 - 3) informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub o unieważnieniu tego postępowania albo informacji o wyniku postępowania przeprowadzonego zgodnie z zasadą konkurencyjności o której mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*, przed zawarciem umowy z wykonawcą wraz z kopiami protokołu z postępowania, o których mowa powyżej, wraz z załącznikami;
 - 4) projektów umów i projektów aneksów do umów z wykonawcą,

- 5) poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii umów i kopii aneksów do umów zawartych z wykonawcą.
4. Beneficjent ma obowiązek dostarczyć do Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej dokumenty, o których mowa w ust. 3 w terminach wskazanych przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą.
5. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca prowadząc kontrolę procedury zawierania umów jest uprawniona do opiniowania dokumentów przekazanych przez Beneficjenta pod względem podmiotowej i przedmiotowej zgodności z Umową, jak również pod względem zgodności z zasadami zawierania umów określonymi w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach PO IiŚ na lata 2014-2020*. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca wskazuje stwierdzone naruszenia procedury zawierania umów oraz wydaje informację pokontrolną zawierającą ustalenia na temat stwierdzonych naruszeń.
6. W przypadku, gdy Beneficjent nie zgadza się ze stwierdzonymi naruszeniami lub treścią informacji pokontrolnej Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń w trybie określonym w *Wytycznych w zakresie kontroli dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.
7. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może odmówić części lub całości dofinansowania dla umowy lub umów w ramach Projektu, które zostały zawarte niezgodnie z zasadami zawierania umów, o których mowa w § 12, a w przypadku, gdy środki finansowe zostały już przekazane, wystąpić do Beneficjenta o ich zwrot.
8. Postanowienia niniejszego paragrafu nie ograniczają uprawnień instytucji kontrolujących wynikających z postanowień § 15.

§ 14.

Ewidencja księgową i przechowywanie danych

1. Beneficjent zobowiązuje się do prowadzenia dla Projektu odrębnej informatycznej ewidencji księgowej kosztów, wydatków i przychodów lub stosowania w ramach istniejącego informatycznego systemu ewidencji księgowej odrębnego kodu księgowego umożliwiającego identyfikację wszystkich transakcji i poszczególnych operacji bankowych związanych z Projektem oraz dokonywania księgowania zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania, w sposób gwarantujący należyte bezpieczeństwo informacji, wszelkich danych i dokumentów związanych z realizacją Projektu, w szczególności dokumentacji związanej z zarządzaniem finansowym, merytorycznym, technicznym, procedurami zawierania umów z wykonawcami, przez okres wskazany w rozporządzeniu nr 1303/2013, tj. okres dwóch lat od dnia 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków do Komisji Europejskiej, w którym ujęto ostateczne wydatki dotyczące zakończonego Projektu, z zastrzeżeniem konieczności dłuższego przechowywania dokumentów dla celów kontroli, zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy, w sytuacjach wskazanych w ust. 3 - 5.
3. Z uwzględnieniem ust. 2, w przypadku Projektu, w którym występuje pomoc publiczna albo pomoc *de minimis* obowiązek, o którym mowa w ust. 2 trwa 10 lat od dnia udzielenia pomocy publicznej. W przypadku Projektu, w którym występuje pomoc publiczna przyznana w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, z wyjątkiem pomocy *de minimis*, obowiązek, o którym mowa w ust. 2 trwa 10 lat od końca okresu obowiązywania aktu powierzenia świadczenia tych usług, z zastrzeżeniem

możliwości przerwania biegu niniejszych terminów w sytuacji wskazanej w art. 17 rozporządzenia Rady UE 2015/1589⁴³.

4. Dokumenty dotyczące zachowania trwałości Projektu, z uwzględnieniem ust. 2, przechowywane są przez okres wskazany w § 16 ust. 1.
5. Dokumenty dotyczące rozliczania podatku od towarów i usług, z uwzględnieniem ust. 2, są przechowywane przez okres nie krótszy niż dopuszczalny dla zmiany deklaracji VAT.
6. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca informuje Beneficjenta o dacie rozpoczęcia okresu o którym mowa w ust. 2.
7. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca, w uzasadnionych przypadkach, może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 2, informując o tym Beneficjenta na piśmie przed upływem tego terminu.
8. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania dokumentów w formie oryginałów (w wersji papierowej) albo ich uwierzytelnionych kopii lub na elektronicznych/informatycznych nośnikach danych, w tym jako elektronicznych wersji dokumentów oryginalnych lub dokumentów istniejących wyłącznie w postaci elektronicznej.
9. Przez uwierzytelnione kopie dokumentów, o których mowa w ust. 8, na potrzeby ewentualnych postępowań sądowych i administracyjnych, należy rozumieć dokumenty poświadczone za zgodność z oryginałem przez osoby o których mowa w art. 48 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 poz. 270 z późn.zm.)
10. Poświadczenia za zgodność z oryginałem elektronicznych wersji dokumentów oryginalnych przechowywanych na elektronicznych/informatycznych nośnikach danych, dokonuje się na piśmie, ze wskazaniem zawartości oraz rodzaju nośnika danych.
11. Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej oraz innym podmiotom uprawnionym do prowadzenia kontroli lub audytu, wskazanym w art. 23 ust. 1 ustawy, na ich żądanie, wszelkich danych związanych z realizacją Projektu.
12. W przypadku zmiany miejsca przechowywania dokumentów oraz w przypadku zawieszenia lub zaprzestania przez Beneficjenta działalności w okresie, o którym mowa w ust. 2, Beneficjent zobowiązuje się niezwłocznie poinformować na piśmie Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą o miejscu przechowywania dokumentów związanych z Projektem.
13. Beneficjent, w trakcie wykonywania obowiązków, o których mowa w niniejszym paragrafie, zobowiązuje się uwzględnić zalecenia wynikające z wytycznych Instytucji Zarządzającej dotyczących sposobu przechowywania i udostępniania dokumentów, jeżeli zostaną wydane. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca poinformuje Beneficjenta o wydaniu takich wytycznych.

§ 15.

Kontrola

1. Wszystkie dokumenty oraz zapisy księgowe związane z realizacją Projektu podlegają kontroli przez podmioty, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy. Beneficjent zobowiązany jest zapewnić dostęp do dokumentacji i poddać się prowadzonym kontrolom oraz wizytom monitoringowym.

⁴³ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. Beneficjent zobowiązuje się zapewnić przedstawicielom instytucji, o których mowa w ust. 1, dostęp do miejsc realizacji Projektu w celu przeprowadzenia kontroli lub wizyty monitoringowej.
3. Szczegółowe uprawnienia i obowiązki Stron w toku kontroli oraz zasady jej przeprowadzania określają *Wytoczne w zakresie kontroli dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.
4. Beneficjent zobowiązuje się przekazywać do Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania ostatecznej wersji, kopie informacji pokontrolnych oraz zaleceń pokontrolnych albo kopie innych dokumentów spełniających te funkcje, w tym raportów z audytów, powstałych w toku kontroli prowadzonych przez uprawnione do tego instytucje, inne niż Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca, jeżeli kontrole te dotyczyły Projektu.
5. Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa, wszelkich informacji dotyczących podejmowanych czynności lub postępowań prowadzonych w szczególności przez organy ścigania, dotyczących lub mogących dotyczyć swoim zakresem Projektu w terminie 7 dni od dnia powzięcia informacji. Ponadto, na żądanie Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, IP⁴⁴, IZ, IC lub Instytucji Audytowej, Beneficjent zobowiązany jest do przekazania, z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa, wszelkich posiadanych przez siebie informacji w zakresie prowadzonego przez w/w służby postępowania. W powyższym trybie Beneficjent zobowiązuje się również do informowania o postępowaniach prowadzonych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
6. Beneficjent zobowiązuje się współpracować z Instytucją Wdrażającą/Instytucją Pośredniczącą w zakresie koordynowania przez nią audytów i kontroli prowadzonych u Beneficjenta przez uprawnione instytucje wskazane w art. 23 ust. 1 ustawy, w tym udzielania wyjaśnień.

§ 16.

Trwałość Projektu

1. Beneficjent zobowiązuje się do zachowania trwałości Projektu, w rozumieniu art. 71 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, w okresie 5 lat⁴⁵ od daty płatności końcowej na rzecz Beneficjenta, z zastrzeżeniem ust. 2, a w przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami.
2. Naruszeniem zasady trwałości Projektu jest również przeniesienie działalności produkcyjnej poza obszar Unii Europejskiej w okresie 10 lat od daty płatności końcowej na rzecz Beneficjenta, a w przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami.
3. Za datę płatności końcowej uznaje się:
 - a) w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową Beneficjentowi przekazywane są środki - datę dokonania przelewu na rachunek bankowy Beneficjenta,
 - b) w pozostałych przypadkach – datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową.

⁴⁴ Wykreślić, jeżeli umowę zawiera IP

⁴⁵ 3 lat w przypadku mikro, małych i średnich przedsiębiorstw - w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy.

4. Beneficjent do końca okresu trwałości niezwłocznie informuje Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą o wszelkich okolicznościach mogących skutkować naruszeniem trwałości Projektu.
5. Stwierdzenie naruszenia zasady trwałości oznacza konieczność zwrotu środków otrzymanych na realizację Projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości – w trybie określonym w art. 207 ustawy o finansach publicznych, a w przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się te przepisy.

§ 17.

Zwrot dofinansowania

1. W sytuacjach, gdy dofinansowanie udzielone Beneficjentowi zostało:
 - 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem;
 - 2) wykorzystane z naruszeniem procedur obowiązujących przy realizacji Projektu;
 - 3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokościpodlega ono zwrotowi w trybie i na zasadach przewidzianych w art. 207 ustawy o finansach publicznych.
2. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1 Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca określa kwotę do zwrotu biorąc pod uwagę wagę stwierdzonego naruszenia. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości i nałożenia korekty finansowej wysokość kwoty przypadającej do zwrotu odpowiada wartości korekty finansowej ustalonej zgodnie z przepisami ustawy.
3. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1 Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca wzywa niezwłocznie Beneficjenta do:
 - a zwrotu kwoty, o której mowa w ust. 2 wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych lub
 - b wyrażenia pisemnej zgody na pomniejszenie kolejnych płatności na rzecz Beneficjenta o kwotę, o której mowa w ust. 2 wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowychw terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.
4. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 3 lit. a Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca wskazuje numer rachunku bankowego, na który należy dokonać zwrotu oraz kwotę podlegającą zwrotowi.
5. Jeżeli Beneficjent dokona dobrowolnego zwrotu kwoty, o której mowa w ust. 2, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca przekazuje Beneficjentowi potwierdzenie dokonania zwrotu właściwej kwoty.
6. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3 właściwa instytucja wydaje decyzję określającą kwotę podlegającą zwrotowi, termin, od którego nalicza się odsetki oraz sposób zwrotu środków.
7. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać przekazanie dofinansowania do dnia ustanowienia przez Beneficjenta dodatkowego zabezpieczenia prawidłowej realizacji Projektu, w zakresie i formie wskazanych i zaakceptowanych przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą⁴⁶ w razie:
 - 1) wystąpienia zastrzeżeń, co do prawidłowości wykorzystania dofinansowania do czasu ich wyjaśnienia.

⁴⁶ Nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych.

- 2) wydania decyzji, o której mowa w ust. 6 do czasu kiedy stanie się ona ostateczna.
- 3) stwierdzenia powstania zagrożenia realizacji Projektu zgodnie z Umową.
8. W sytuacji, o której mowa w ust. 1, gdy Beneficjent nie dokona zwrotu lub nie jest możliwe dokonanie pomniejszenia kolejnej płatności, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca podejmie czynności zmierzające do odzyskania należnych środków z wykorzystaniem wszelkich środków prawnych.
9. Odsetki od kwoty, o której mowa w ust. 2 są naliczane od dnia przekazania dofinansowania Beneficjentowi, tj. od dnia obciążenia tą kwotą rachunku bankowego płatnika.

§ 18.

Informacja i promocja

1. Beneficjent zobowiązuje się realizować działania informacyjne i promocyjne zgodnie z:
 - a) załącznikiem XII punkt 2.2 rozporządzenia nr 1303/2013,
 - b) art. 3-5 i załącznikiem II rozporządzenia KE nr 821/2014,
 - c) zgodnie z instrukcjami i wskazówkami zawartymi w **załączniku nr 13** do Umowy.
2. Beneficjent jest zobowiązany w szczególności do:
 - a) oznaczania znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich:
 - i. wszystkich prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących Projektu,
 - ii. wszystkich dokumentów i materiałów dla osób i podmiotów uczestniczących w Projekcie,
 - iii. umieszczania przynajmniej jednego plakatu o minimalnym formacie A3 lub odpowiednio tablicy informacyjnej i/lub pamiatkowej w miejscu realizacji Projektu,
 - b) umieszczania opisu Projektu na stronie internetowej, w przypadku posiadania strony internetowej,
 - c) przekazywania osobom i podmiotom uczestniczącym w Projekcie informacji, że Projekt uzyskał dofinansowanie, przynajmniej w formie odpowiedniego oznakowania,
 - d) dokumentowania działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach Projektu.
3. Beneficjent jest zobowiązany zapewnić, aby podmioty współpracujące z Beneficjentem lub wykonujące na jego rzecz zadania związane z realizacją Projektu na podstawie odrębnych umów lub porozumień, stosowały zestaw znaków Fundusze Europejskie i Unia Europejska w przypadku posiadania strony internetowej dotyczącej Projektu.⁴⁷

§ 19.

Zasady wykorzystywania SL2014

1. Beneficjent zobowiązuje się, od dnia zawarcia Umowy, do wykorzystywania SL2014 w procesie rozliczania Projektu i komunikacji z Instytucją Wdrażającą/Instytucją Pośredniczącą, zgodnie z *Podręcznikiem Beneficjenta*, w zakresie gromadzenia i przesyłania danych dotyczących:

⁴⁷ Wykreślić jeżeli nie dotyczy.

- 1) wniosków o płatność, ich weryfikacji, w tym zatwierdzania, poprawiania, odrzucania i wycofywania, zgodnie z zakresem wskazanym w załączniku nr 1 do *Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020*,
 - 2) Harmonogramu Projektu, jego weryfikacji, w tym zatwierdzania, poprawiania i wycofywania,
 - 3) zamówień publicznych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*, obejmujących w szczególności zakres, o którym mowa w załączniku III do rozporządzenia KE nr 480/2014;
 - 4) osób zatrudnionych do realizacji projektów, tzw. bazy personelu, zgodnie z zakresem wskazanym poniżej w ust. 4.
2. Przekazanie przez Beneficjenta dokumentów potwierdzających kwalifikowalność wydatków ponoszonych w ramach Projektu i wykazywanych we wnioskach o płatność, Harmonogramu Projektu, innych dokumentów związanych z realizacją Projektu, w tym niezbędnych do przeprowadzenia kontroli Projektu za pośrednictwem SL2014 nie zwalnia Beneficjenta i partnerów⁴⁸ w rozumieniu art. 33 ustawy z obowiązku przechowywania oryginałów dokumentów i ich udostępniania podczas kontroli na miejscu.
3. Beneficjent i Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca uznają za prawnie wiążące przyjęte w Umowie rozwiązania stosowane w zakresie komunikacji i wymiany danych w SL2014, bez możliwości kwestionowania skutków ich stosowania.
4. Beneficjent po uzyskaniu zgody osób zatrudnionych do realizacji Projektu na przetwarzanie ich danych osobowych jest zobowiązany do wprowadzania do SL2014 danych dotyczących angażowania personelu Projektu (o ile koszty osobowe są kosztami kwalifikowalnymi projektu):
- 1) dane dotyczące personelu projektu, w tym: nr PESEL, imię, nazwisko;
 - 2) dane dotyczące formy zaangażowania w ramach Projektu: stanowisko, forma zaangażowania w Projekcie, data świadczenia pracy w Projekcie, okres zaangażowania osoby w Projekcie, wymiar czasu pracy oraz godziny pracy, jeśli zostały określone;
 - 3) w zakresie protokołów odbioru, o których mowa w podrozdziale 6.16 pkt 8 lit. c *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*: dane dotyczące godzin faktycznego zaangażowania za dany miesiąc kalendarzowy wskazujące na rok, miesiąc, dzień i godziny zaangażowania,
pod rygorem uznania ww. wydatków za niekwalifikowalne.
5. Beneficjent i partnerzy⁴⁹ w rozumieniu art. 33 ustawy wyznacza/ją osoby uprawnione do wykonywania w jego/ich imieniu czynności związanych z realizacją Projektu i zgłasza/ją je Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej do pracy w SL2014. Zgłoszenie tych osób, zmiana ich uprawnień lub wycofanie dostępu jest dokonywane na podstawie procedury zgłaszania osób uprawnionych w ramach projektu określonej w załączniku nr 6 do *Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020*. Wyżej wymienione zgłoszenie jest dokonywane za pomocą wniosku o nadanie dostępu dla osoby uprawnionej stanowiącego załącznik nr 5 do ww. Wytycznych.

⁴⁸ Wykreślić jeżeli Projekt będzie realizowany bez udziału partnerów.

⁴⁹ Wykreślić jeżeli Projekt będzie realizowany bez udziału partnerów.

6. Beneficjent zapewnia, że osoby, o których mowa w ust. 5, wykorzystują profil zaufany ePUAP lub bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu w ramach uwierzytelniania czynności dokonywanych w SL2014 .
7. W przypadku gdy z powodów technicznych wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP nie jest możliwe, o czym Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca informuje Beneficjenta na adres e-mail wskazany we wniosku o nadanie dostępu dla osoby uprawnionej uwierzytelnianie następuje przez wykorzystanie loginu i hasła wygenerowanego przez SL2014, gdzie jako login stosuje się PESEL⁵⁰/adres e-mail⁵¹ danej osoby uprawnionej.
8. Beneficjent zapewnia, że wszystkie osoby, o których mowa w ust. 5, zostały zobowiązane do przestrzegania regulaminu bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w SL2014 oraz *Podręcznika beneficjenta* w zakresie użytkowania SL2014 udostępnionego przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą.
9. Beneficjent zobowiązuje się do każdorazowego informowania Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej o nieautoryzowanym dostępie do danych Beneficjenta w SL2014.
10. W przypadku niedostępności SL2014 Beneficjent zgłasza Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej o zaistniałym problemie na adres e-mail
11. W przypadku potwierdzenia awarii SL2014 przez pracownika Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej proces rozliczania Projektu oraz komunikowania z Instytucją Pośredniczącą odbywa się drogą pisemną. Postanowienia § 8 ust. 13 stosuje się odpowiednio.
12. W sytuacji awarii będzie miała zastosowanie procedura awaryjna, która będzie dostępna na stronie internetowej Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej.
13. O usunięciu awarii SL2014 Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca informuje Beneficjenta na adres e-mail wskazany we wniosku o nadanie dostępu dla osoby uprawnionej,
14. Beneficjent zobowiązuje się uzupełnić dane w SL2014 w zakresie dokumentów przekazanych drogą pisemną w terminie 5 dni roboczych od otrzymania informacji, o której mowa w ust. 13 .
15. Nie mogą być przedmiotem komunikacji wyłącznie przy wykorzystaniu SL2014:
 - 1) zmiana postanowień Umowy;
 - 2) czynności kontrolne przeprowadzane w ramach Projektu, w szczególności kontrole na miejscu;
 - 3) dochodzenie zwrotu środków od Beneficjenta o których mowa w § 17, w tym prowadzenie postępowania administracyjnego w celu wydania decyzji o zwrocie środków,
 - 4) rozwiązanie i odstąpienie od umowy o dofinansowanie.
16. Beneficjent zapewnia, że dane są:
 - 1) wprowadzane do SL2014 po ich należyтым zweryfikowaniu;
 - 2) zgodne z dokumentami źródłowymi i są prawdziwe, poprawne, prawidłowo zaklasyfikowane, aktualne, kompletne.
17. Beneficjent jest zobowiązany zapewnić, że wykorzystanie SL2014 w realizacji Projektu odbywać się będzie zgodnie z przepisami prawa oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa i

⁵⁰ Dotyczy Beneficjenta mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

⁵¹ Dotyczy Beneficjenta nie mającego siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

poufności danych. W szczególności Beneficjent podejmie niezbędne działania w celu wykluczenia dostępu do danych SL2014 przez osoby nieupoważnione.

§ 20.

Prawa autorskie⁵²

1. Beneficjent zobowiązuje się do zawarcia z Instytucją Wdrażającą/Instytucją Pośredniczącą odrębnej umowy przeniesienia autorskich praw majątkowych do utworów wytworzonych w ramach Projektu, z jednoczesnym udzieleniem licencji na rzecz Beneficjenta na korzystanie z ww. utworów. Umowa, o której mowa w zdaniu pierwszym, jest zawierana na pisemny wniosek Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej.
2. W przypadku zlecenia części zadań w ramach Projektu wykonawcy obejmujących m.in. opracowanie utworu Beneficjent zobowiązuje się do zastrzeżenia w umowie z wykonawcą, że autorskie prawa majątkowe do ww. utworu przysługują Beneficjentowi.

§ 21.

Rozwiązanie Umowy

1. Beneficjent może rozwiązać Umowę w formie pisemnej z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.
2. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym w formie pisemnej w przypadku otrzymania od Beneficjenta dokumentów, wykazujących znamiona poświadczenia nieprawdy w celu uzyskania dofinansowania lub podania nieprawdziwych informacji we wniosku o dofinansowanie.
3. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym, w formie pisemnej, w przypadku, gdy Beneficjent nie realizuje Projektu na warunkach określonych w Umowie, a w szczególności:
 - 1) opóźnia się w realizacji Projektu w stosunku do Harmonogramu Projektu o okres dłuższy niż 6 miesięcy albo gdy inne okoliczności czynią zasadnym przypuszczenie, że zakończenie realizacji zakresu rzeczowego Projektu nie nastąpi w terminie wynikającym z Harmonogramu Projektu,
 - 2) nie stosuje się do zaleceń lub rekomendacji instytucji, o których mowa w §15 ust. 1,
 - 3) złożył dokumenty, wykazujące znamiona poświadczenia nieprawdy na etapie realizacji Projektu,
 - 4) wykorzystał w całości lub w części przekazane środki na cel inny niż określony w Projekcie lub niezgodnie z Umową,
 - 5) zaistniało nadużycie finansowe lub podejrzenie jego wystąpienia w związku z realizacją Projektu przez którykolwiek z podmiotów biorących udział w jego realizacji.
4. Z zastrzeżeniem § 17 ust. 1, w przypadkach rozwiązania Umowy w trybach, o których mowa w ust. 1 - 3, Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu przekazanego dotychczas dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zwrotu, na rachunek bankowy wskazany przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą.
5. W przypadku braku zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami w terminie, o którym mowa w ust. 4 Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca podejmie czynności

⁵² Wykreślić jeżeli nie dotyczy, w szczególności dla projektów infrastrukturalnych.

zmierzące do odzyskania należnych środków dofinansowania z wykorzystaniem dostępnych środków prawnych.

6. W przypadku rozwiązania Umowy w trybie, o którym mowa w ust. 2 i 3 oraz w § 23 ust. 2⁵³, Beneficjentowi nie przysługuje odszkodowanie.
7. Umowa może zostać rozwiązana za porozumieniem Stron. Z zastrzeżeniem § 17 ust. 1, Strony ustalają zasady, na jakich następuje zwrot otrzymanego przez Beneficjenta dofinansowania.
8. Umowa wygasa w przypadku wykonania przez Strony wszelkich wynikających z niej zobowiązań.

§ 22.

Zabezpieczenie wykonania Umowy⁵⁴

Warunkiem przekazania dofinansowania jest ustanowienie przez Beneficjenta zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy.⁵⁵

§ 22a.

Warunki zawieszające przekazanie dofinansowania związane z zabezpieczeniem wykonania Umowy⁵⁶

1. Beneficjent zobowiązuje się dostarczyć przed pierwszym przekazaniem dofinansowania, nie później niż do dnia, następujące dokumenty⁵⁷:
 - 1)
 - 2)
 - 3)
2. W przypadku niedostarczenia w terminie dokumentów, o których mowa w ust. 1 lub ich niezaakceptowania przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może wstrzymać przekazanie dofinansowania i zażądać od Beneficjenta dostarczenia prawidłowo sporządzonych, poprawionych lub uzupełniających dokumentów w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia. Skutki wstrzymania przekazania dofinansowania obciążają Beneficjenta.
3. W przypadku niedostarczenia w terminie prawidłowo sporządzonych, poprawionych lub uzupełniających dokumentów, o których mowa w ust. 2, lub ich nie zaakceptowania przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą może ona rozwiązać Umowę.

§ 23.⁵⁸

⁵³ § 23 ust. 2 dotyczy umów dofinansowanie projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, odnośnie których nie została jeszcze wydana Decyzja KE.

⁵⁴ Nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych.

⁵⁵ Forma zabezpieczenia zostanie wskazana przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą po uzgodnieniu z Beneficjentem.

⁵⁶ Nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych.

⁵⁷ Klauzula stosowana dla celów ustanowienia zabezpieczenia przez beneficjenta realizacji Umowy. Formy zabezpieczeń:

- a) podstawową formą jest weksel *in blanco* (nie na zlecenie lub równoważny),
- b) dla beneficjentów, których sytuacja finansowa może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa przekazanych środków publicznych, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może żądać przedstawienia weksla *in blanco* z poręczeniem wekslowym (awal),
- c) w szczególnie uzasadnionych przypadkach, uzależnionych od wyników analizy sytuacji finansowej Beneficjenta, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca może żądać innych form zabezpieczenia dozwolonych prawem polskim.

Postanowienia końcowe

1. Postanowienia Umowy, które odnoszą się do Decyzji KE, obowiązują od dnia wydania Decyzji KE.
2. W przypadku, gdy Komisja Europejska odmówi wniesienia do Projektu wkładu finansowego z funduszy Umowa ulega rozwiązaniu z dniem doręczenia Decyzji KE Beneficjentowi.
3. Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca, doręczając Decyzję KE Beneficjentowi, wzywa Beneficjenta do zwrotu środków przekazanych na podstawie Umowy, na wskazany rachunek bankowy, w terminie ...⁵⁹.
4. Jeżeli zakres rzeczowy lub finansowy Projektu zatwierdzony przez Komisję Europejską jest inny niż określony w Umowie, Strony zobowiązują się do niezwłocznej zmiany Umowy w zakresie wynikającym z Decyzji KE. Wydatki przeznaczone na zadania będące poza zakresem rzeczowym lub finansowym Projektu zatwierdzonym przez Komisję Europejską uznane będą za niekwalifikowalne. Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu środków przekazanych na podstawie Umowy, poniesionych na zadania będące poza zakresem rzeczowym lub finansowym Projektu zatwierdzonym przez Komisję Europejską. Postanowienia ust. 3 stosuje się odpowiednio.
5. Jeżeli w trakcie weryfikacji przez IZ wniosku o dofinansowanie dla dużego projektu powstanie potrzeba zmiany zakresu rzeczowego lub finansowego Projektu w zakresie mającym wpływ na kwalifikowalność wydatków Strony zobowiązują się do niezwłocznej zmiany Umowy w przedmiotowym zakresie. Wydatki przeznaczone na zadania będące poza zakresem rzeczowym lub finansowym Projektu uznane będą za niekwalifikowane, a Beneficjent zobowiązany będzie do zwrotu dofinansowania przekazanego w ramach zmienionego (niekwalifikowalnego) zakresu rzeczowego lub finansowego Projektu. Postanowienia ust. 3 stosuje się odpowiednio.
6. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 2 i ust. 4 lub ust. 5 zwrot środków przekazanych na podstawie Umowy następuje w trybie i na zasadach przewidzianych w § 17 Umowy, po bezskutecznym upływie terminu na zwrot.
7. W przypadku, gdy:
 - 1) podczas weryfikacji wniosku o płatność końcową, kwota rzeczywiście poniesionych wydatków kwalifikowalnych okaże się niższa niż maksymalna kwota, o której mowa w § 5 ust. 2 Umowy lub
 - 2) nastąpi zmniejszenie kwoty, o której mowa w § 5 ust. 2 Umowy lub
 - 3) nastąpi zmniejszenie kwoty, o której mowa w § 6 ust. 1 UmowyInstytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca dokona niezwłocznie ponownego obliczenia limitów w kategoriach wydatków objętych limitami, wskazanych w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*. W przypadku, gdy Beneficjent otrzymał refundację wydatków w kategorii ograniczonej limitami w wyższej kwocie niż dopuszczalna zgodnie z nowo obliczonymi limitami, różnica podlega zwrotowi bez odsetek w terminie i na zasadach określonych przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą. Po bezskutecznym upływie terminu do zwrotu § 17 stosuje się odpowiednio.
8. Wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności i są wprowadzane w formie aneksu, z zastrzeżeniem § 4 ust. 8, 9 oraz § 6 ust. 2 i 3 oraz

⁵⁸ Postanowienia ust. 1-6 dotyczą jedynie umów o dofinansowanie projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, odnośnie których nie została jeszcze wydana Decyzja KE oraz odnośnie projektów, które uzyskają w rozumieniu art.100 ww. rozporządzenia, status dużych projektów w trakcie realizacji.

⁵⁹ Ze względu na specyfikę poszczególnych sektorów i rodzaj występujących beneficjentów termin ten powinien być określony przez Instytucję Wdrażającą/Instytucję Pośredniczącą.

zmian w Opisie Projektu w zakresie w nim określonym. Zmiana Umowy, której źródłem jest Decyzja KE, wymaga uprzedniej zgody Komisji Europejskiej.

9. Wszelkie wątpliwości powstałe w trakcie realizacji Projektu oraz związane z interpretacją Umowy będą rozstrzygane w pierwszej kolejności w drodze konsultacji pomiędzy Stronami.
10. Jeżeli Strony nie dojdą do porozumienia w drodze konsultacji, spory będą poddane rozstrzygnięciu przez sąd powszechny właściwy dla siedziby Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej.
11. Wszelkie oświadczenia składane przez Strony w związku z wykonywaniem Umowy wymagają dla swojej ważności zachowania formy pisemnej lub równoważnej w rozumieniu art. 78 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.), z zastrzeżeniem zasad dotyczących przekazywania informacji za pośrednictwem SL2014. Oświadczenia powinny być doręczane na adres właściwej Strony wskazany w komparycji Umowy. Strony zobowiązują się do wzajemnego informowania się o każdej zmianie adresu. W razie zaniedbania tego obowiązku pismo doręczone na adres dotychczasowy uważa się za doręczone prawidłowo.
12. Umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach, po jednej dla każdej ze Stron/ w trzech egzemplarzach, dwa egzemplarze dla Instytucji Pośredniczącej, jeden egzemplarz dla Beneficjenta⁶⁰.
13. Załączniki stanowią integralną część Umowy.
14. Umowa wchodzi w życie z dniem jej podpisania przez Strony, w dacie złożenia podpisu przez ostatnią z nich.

Beneficjent

.....

(podpis, data)

Instytucja
Pośrednicząca

.....

(podpis, data)

Wdrażająca/Instytucja

Spis załączników

1. Dokument potwierdzający umocowanie przedstawiciela Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej do działania w jej imieniu i na jej rzecz (pełnomocnictwo, odpis z KRS, inne).
2. Dokument potwierdzający umocowanie przedstawiciela Beneficjenta do działania w jego imieniu i na jego rzecz (pełnomocnictwo, odpis z KRS, inne).
3. Harmonogram Realizacji Projektu.
4. Harmonogram Płatności.
5. Kopia umowy z bankiem/zaświadczenia z banku o posiadaniu przez Beneficjenta rachunku bankowego dla potrzeb przekazywania zaliczki.

⁶⁰ Niepotrzebne wykreślić.

6. Kopia umowy z bankiem/zaświadczenia z banku o posiadaniu przez Beneficjenta rachunku bankowego, dla potrzeb przekazywania refundacji poniesionych wydatków.
7. Opis Projektu.
8. Decyzja Komisji Europejskiej wraz z aneksami⁶¹.
9. Wzór oświadczenia o zmianie rachunku bankowego Beneficjenta.
10. Harmonogram uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych.
11. Oświadczenie Beneficjenta dotyczące wydatków kwalifikowalnych, w odniesieniu do których nie uzyskał on zwrotu podatku od towarów i usług (VAT).
12. Zestawienie wskaźników do monitorowania postępu rzeczowego Projektu.
13. Obowiązki informacyjne Beneficjenta.
14. Decyzja KE potwierdzająca, że dofinansowanie nie jest pomocą publiczną albo jest pomocą publiczną zgodną z rynkiem wewnętrznym UE⁶².
15. Warunki obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z zawieraniem wybranych rodzajów umów.

⁶¹ Dotyczy jedynie projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, w stosunku do których wydana została Decyzja KE.

⁶² W przypadku dokonania notyfikacji indywidualnej Projektu.